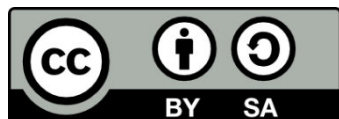

Πατρολογία Ι. Εισαγωγή στην Πατρολογία – Γραμματεία και Θεολογία των Πατέρων των τεσσάρων πρώτων αιώνων.

Ενότητα 2: Η Πατρολογία και οι Πατρολογικές Σπουδές στην Ελλάδα

Συμεών Πασχαλίδης
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Η Πατρολογία και οι Πατρολογικές Σπουδές στην Ελλάδα

Η Πατρολογία και οι Πατέρες [1]

- ❑ Η Πατρολογία όχι αυτόνομη επιστήμη κατά το παρελθόν
- ❑ Ιδιαίτερος κλάδος της Θεολογικής Επιστήμης σήμερα
- ❑ Τάσεις αποσπάσεως από τη Θεολογία (ως είδος της εκκλησιαστικής φιλολογίας)
- ❑ Στην ορθόδοξη θεολογική παράδοση οι Πατέρες είναι «αστέρες πολύφωτοι του νοητού στερεώματος»
 - Εξειδικευμένες γραμματολογικές ασχολίες ως μέσα για την ανεύρεση του πατερικού πνεύματος
 - Οι Πατέρες εκφραστές του πνεύματος του Χριστιανισμού, ερμηνευτές ων Γραφών και του ορθόδοξου δόγματος, μάρτυρες πίστεως και ζωής

Πατρολογία και Πατέρες [2]

- ❑ Δοκιμότερος ο όρος Πατρολογία
- ❑ Άλλοι όροι:
 - Ιστορία της χριστιανικής λογοτεχνίας
 - Χριστιανική γραμματολογία
 - Εκκλησιαστική φιλολογία
 - Φιλολογική και κριτική ιστορία των εκκλησιαστικών συγγραφέων

Προϋποθέσεις κατανόησης των πατερικών κειμένων

- ❑ Εμπειριστατωμένη γνώση των Γραφών
- ❑ Μελέτη της ελληνικής φιλοσοφίας
- ❑ Μελέτη της κλασικής και ελληνιστικής λογοτεχνίας
- ❑ Μελέτη του χωροχρονικού πλαισίου της εποχής τους
- ❑ Γνώση της ελληνικής γλώσσας

Πατρολογία και πατρολογικές σπουδές [1]

- ❑ Ο όρος «Πατρολογία» εμφανίζεται για πρώτη φορά το 1653 (J. Gerhard)
- ❑ Ο πρώτος που συντάσσει ένα «πατρολογικό» εγχειρίδιο είναι ο Ιερώνυμος (*De Viris Illustribus*) το 392: Λαμβάνει υλικό από τον Ευσέβιο Καισαρείας
- ❑ Αποφθέγματα Πατέρων (5^{ος} αι.)
 - Συνεχίζονται ως τον 11^ο αι. (Παύλος Ευεργετινός – Συναγωγή των θεοφθόγγων ρημάτων και διδασκαλιών των θεοφόρων και αγίων πατέρων)

Πατρολογία και πατρολογικές σπουδές [2]

- ❑ Πρώτοι εκδότες ο Μάρκος Μούσουρος (έργα Γρηγορίου Θεολόγου) και ο Έρασμος (έργα Ειρηναίου, Μ. Βασιλείου, Ωριγένη)
- ❑ Μεταρρύθμιση και Αντιμεταρρύθμιση
- ❑ Λούθηρος: Κριτήριο συμφωνίας με την Βίβλο
- ❑ Πολύτομες εκδόσεις πατερικών σειρών:
 - L. S. le Nain de Tillemont, *Mémoires pour servir à l'histoire ecclésiastique des six premiers siècles*, Paris, 1693-1712 [16 τόμοι]
 - R. Ceillier, *Histoire générale des auteurs sacrés et ecclésiastiques*, Paris, 1729-1763 [23 τόμοι]

Πατρολογία και πατρολογικές σπουδές [3]

- ❑ Εισαγωγή των Πατερικών Σπουδών στις Ρωμαιοκαθολικές Θεολογικές Σχολές τον 18^ο αι.
 - Λέων Αλλάτιος (1586-1662)
- ❑ Σημαντικές εκδόσεις στη Βασιλεία και το Παρίσι ήδη από τον 16^ο αι.
 - Κοινότητα των Μαυριστών (Βενεδικτίνοι) στη Γαλλία
 - J. Mabillon
 - B. de Montfaucon
 - J. Mansi
 - J.-P. Migne

Οι πατρολογικές σπουδές στην Ελλάδα

- Ίδρυση έδρας Πατρολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών
 - Κ. Κοντογόνης, Γ. Δέρβος (19^{ος} – αρχές 20^{ου} αι.)
 - Δ. Μπαλάνος, Κ. Μπόνης († 1982)
 - Στ. Παπαδόπουλος († 2013), Ηλ. Μουτσούλας, Χ. Σωτηρόπουλος κ.ά.

- Η Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης: Διεθνές Κέντρο των Πατερικών Σπουδών
 - Παναγιώτης Χρήστου († 1995)
 - Πατριαρχικό Ίδρυμα Πατερικών Μελετών (1965ε.)
 - Μαθητές Π. Χρήστου (Γ. Μαντζαρίδης, Θ. Ζήσης, Δ. Τσάμης, Β. Φανουργάκης κ.ά.)

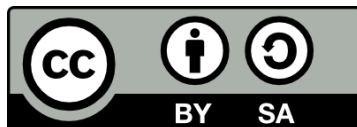
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Συμεών Πασχαλίδης. «Πατρολογία Ι. Εισαγωγή στην Πατρολογία – Γραμματεία και Θεολογία των Πατέρων των τεσσάρων πρώτων αιώνων. Η Πατρολογία και οι Πατρολογικές Σπουδές στην Ελλάδα». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS224/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

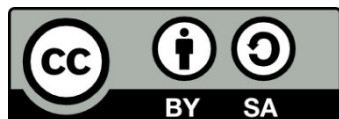
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Δημοσθένης Κακλαμάνος.
Θεσσαλονίκη, 21.6.2015.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

